

Započeli smo glumljenje u parovima. Učenici su izlazili iz klupa i u simuliranoj situaciji, tj. kao da se susreću na ulici, vodili razgovor. Živo su se prenosili u svoje uloge te svaku pojedinu rečenicu izgovarali s veoma prirodnom intonacijom.

Da bih promijenila tok rada, postavila sam nekoliko pitanja u vezi sa sadržajem dijaloga, npr.:

Who has been ill?
How is she now?
What was the matter with her?
What about Mrs Jackson? i sl.

Da bi učenici naučeni dijalog primijenili na vlastitu situaciju, postavila sam zahtjev:

Melita, you haven't been at school for a week, but you are here now. Tell Nina what happened to you.

Učenice su vješto iskoristile naučeni tekst. Ponovila sam to s nekoliko parova učenika, time da su u razgovor morali unositi stanovite izmjene: mijenjali su vrstu bolesti i trajanje, kao i ime prijateljice (umjesto Mrs Jackson u originalnom tekstu). Na idućem satu dijalog je ponovljen najprije uz pomoć gramofonske ploče, da se osvježi intonacija, a zatim su ga učenici izvodili u parovima, unoseći vlastite izmjene u tekst.

Zbog čestih promjena tokom učenja (slušanje zvučnog modela, ponavljanje u zboru s cijelim razredom i u manjim skupinama, individualno ponavljanje, uvođenje pisanog teksta, reproduciranje uz pomoć krnjeg teksta i sl.) svi su učenici veoma aktivno sudjelovali u nastavnom procesu. U dijalogu su ponavljali i određeni vokabular, kao i jezične strukture te neke govorne fraze, a usvojili su i prirodnu intonaciju.

Ilonka Plačko

VOĐENI PISMENI SASTAV U VI RAZREDU OSNOVNE ŠKOLE

Iako je u nastavi stranog jezika u osnovnoj školi težište na govornom jeziku, ne smije se zanemariti ni pismenost učenika, tj. razvijanje sposobnosti da na stranom jeziku i pismenim putem izraze svoje misli — razumljivo, u okviru znanja koja su dostupna na tom stupnju.

U osnovnoj školi učenici stječu temelje za pismeno izražavanje putem raznih oblika pismenih vježbi, kao što su: dopunjavanje krnjeg teksta, transformiranje pojedinih odlomaka teksta, pisanje diktata, odgovori na pitanja, pisanje pisama prema određenom planu i dr. Neke pak vježbe služe uglavnom

utvrđivanju jezičnih struktura, koje su osnova svakom pravilnom usmenom i pismenom izražavanju.

Slobodan sastav pretežak je zadatak za učenike osnovne škole, ali ih na tom stupnju treba pripremati za takav zadatak putem raznih oblika kontroliranog rada.

Vođeni sastav o kojem želim pisati provela sam u VI razredu. Od V razreda provodim s učenicima razne oblike pismenih vježbi, vodeći pri tom brigu o neposrednom zadatku kojem treba da posluže.

Nakon temeljite govorne obrade teksta »Der neue Hühnerstall« (Z. Muhvić: *Wir sprechen Deutsch*, vježbenica njemačkog jezika za VI razred osnovne škole) provela sam vođeni pismeni sastav na ovaj način.

Na početku sata reproducirala sam tekst s magnetofonske vrpce, a zatim su ga učenici još jednom pročitali, da bi se prisjetili redosljeda događaja prije nego što prijedemo na reproduciranje, odnosno pisanje kratkog sadržaja. Zatim sam putem pitanja, a uz pomoć crteža na grafoskopskoj foliji, koji prikazuje čitavu situaciju (prema crtežu u knjizi), govorno ponovila sadržaj.

Da bih učenike stimulirala da opisuju događaje određenim redom, poslužila sam se s više grafofolija, od kojih je svaka prikazivala po jednu scenu iz osnovne situacijske slike. Svaka se scena mogla opisati jednom rečenicom jer na njoj nije bilo mnogo detalja. Te su scene bile:

Najavila sam djeci da ćemo pisati sastav i napisala naslov na ploču.

Projicirajući najprije crtež čitave situacije, a zatim scenu po scenu, pitala sam učenike da kažu nešto o prvoj slici. Najbolje formuliranu rečenicu napisali smo na ploču. Taj se postupak ponavljao sa svakom slikom, dok se na ploči nije našao ovaj kratki sastav:

Der neue Hühnerstall

Die Kinder bauen einen neuen Hühnerstall. Ein Junge schlägt die Nägel ein. Zwei Mädchen reichen ihm ein Brett. Ein Junge hobelt an der Hobelbank. Er arbeitet wie ein echter Tischler. Ein kleines Mädchen mischt die Farbe. Zwei fleißige Mädchen bemalen den neuen Hühnerstall. Der Fuchs holt kein Huhn mehr.

Dok su pojedinci govorno sastavljene rečenice pisali na ploči, obavljao se i kolektivni ispravak eventualnih ortografskih greški. Na kraju je tako dobiven tekst pročitan i izbrisan, a učenici su pokušali da ga napamet reproduciraju.

Bio je to sat govorne i pismene vježbe, budući da se svaki pismeni rad mora zasnivati na prethodnoj govornoj vježbi. No tu je težište bilo na vođenju učenika da pravilno formuliraju svoje misli, a vizualni stimulus pomogao im je da svoje misli iznose nekim logičkim redom. Tako se sistematski pripremaju za teže zadatke na daljnjem stupnju učenja njemačkog jezika u osnovnoj i u srednjoj školi.

Taj oblik rada koji povremeno provodim u svim razredima, od V do VIII, za učenike je zanimljiv. Svi su aktivni, svatko želi da sudjeluje u opisivanju slika, da dade svoj doprinos zajedničkom sastavu i da što bolje formulira rečenicu kako bi je zatim mogao napisati na ploču. Učenici su na kraju takvog sata zadovoljni jer stječu dojam da su napredovali u znanju, a to ih snažno motivira za daljnji rad.